

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Aandachtspunten en aanbevelingen bij de evaluatie Wet zorg en dwang

Geplaatst op 1 februari 2022

Recent is de eerste fase van de evaluatie van de Wet zorg en dwang (Wzd) gepubliceerd. Kamerleden vanuit de vaste commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben op 2 februari hierover een schriftelijk overleg met de minister van VWS. Vanuit onze vernieuwingsbewegingen en cliëntenraden heeft LOC Waardevolle zorg aanbevelingen verzameld in [deze brief](#). En de commissieleden gevraagd deze punten onder de aandacht te brengen bij de minister.

Je leest hieronder kort enkele aanbevelingen.

Ons [actieteam Vrijheid Veiligheid en Levensgeluk](#) van cliënten werkt sinds de start van de wet samen om kennis te delen. Ze stellen hierbij de vrijheid van de cliënt voorop. Passend bij de bedoeling van de wet, gaan we uit van vrijheid, tenzij...

De verschillende leden van ons actieteam hebben praktijkervaring opgedaan. Hieruit zijn de volgende aanbevelingen gekomen.

1. Stappenplan minder rigide

De zorgorganisaties ervaren het stappenplan in de Wet zorg en dwang als te rigide. Het zorgt ervoor dat de focus meer ligt op het volgen van het stappenplan dan te onderzoeken wat vrijheid voor iemand betekent. Daarmee ontstaat een gerichtheid op de wettelijke eisen in plaats van op de mens die zorg nodig heeft. Onze aanbeveling is een nieuwe vorm te vinden met daarbij wel extra waarborgen dat zorgorganisaties vrijheidsbeperking afbouwen. Zoals een instemmingsrecht voor cliëntenraden rondom deze procedure en de toegang van de cliëntenvertrouwenspersoon tot alle locaties.

2. Verpleegkundig specialist als Wzd-functionaris

De Wzd-functionaris heeft als taak toe te zien op de inzet van de minst ingrijpende vorm van onvrijwillige zorg. De wet wijst hiervoor een ter zake kundige arts, een gezondheidszorgpsycholoog of orthopedagoog-generalist aan. HAN heeft [onderzoek](#) gedaan naar de inzet van de verpleegkundig specialist als Wzd-Functionaris. Drie deelnemers van onze beweging hebben de verpleegkundig specialist ingezet als Wzd-Functionaris. [HAN concludeert](#) dat de verpleegkundig specialist deze rol goed op zich kan nemen. De verpleegkundig specialist blijkt in de praktijk de mens die zorg nodig heeft goed te kennen en sluit aan bij de behoeften van de betreffende persoon.

3. Stoppen met gesloten afdelingen

In veel verpleeghuizen zijn nog gesloten afdelingen. Dat is historisch zo gegroeid. Maar dat is een ongewenste situatie. In onze beweging helpen diverse organisaties elkaar om de deuren te openen. Ze kijken samen naar goede voorbeelden, in ons eigen land en in bijvoorbeeld Duitsland. De overgang van gesloten naar open deuren vraagt veel energie, doorzettingsvermogen en moed. Onze aanbeveling is om overal de deuren van verpleegafdelingen te openen.

4. Zorg thuis

De oude Wet Bopz was in de thuissituatie niet van toepassing. In de Wet zorg en dwang gaat het ook om het garanderen van vrijheid in de thuissituatie. Dat roept veel vragen op. Zoals de samenwerking met de huisarts. Maar ook hoe de zorg vanuit een zorgorganisatie zich verhoudt tot de positie van de familie en vrienden. Het is belangrijk dat we meer leren hoe we thuis de vrijheid zoveel mogelijk garanderen. In ieder geval is het van belang dat thuiszorgmedewerkers contact kunnen onderhouden als ze vragen hebben met casemanagers dementie en gespecialiseerd verpleegkundigen. En het is van belang te onderkennen dat vrijheidsbeperking vaker voorkomt dan vaak gedacht wordt.

Onze aanbeveling is dat de minister experimenteerruimte mogelijk maakt in de wet Zorg en dwang.

Praten mét cliënten, naasten en cliëntenraden

Tot slot het prangende en continue advies om de mensen om wie het gaat een stem te geven. Continu en meer specifiek óók in fase twee van de wetsevaluatie. Op dit moment zijn veldpartijen betrokken bij het verder in beeld brengen van wat nodig is ter verbetering van de uitvoering en wetgeving. Dit is belangrijk en waardevol. De rechtstreekse inbreng van cliënten, naasten en cliëntenraden vinden wij van het allergrootste belang omdat deze wet hen raakt in hun persoonlijke levenssfeer. In de eerste fase van de Wetsevaluatie blijkt dat maar enkele cliëntenraadsleden rechtstreeks betrokken zijn geweest en alleen over de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Meer informatie:

- lees [de gehele brief](#)
- lees meer over [ons actieteam](#)
- bekijk de onze [documentaire reeks over 'Vrijheid en veiligheid voor het levensgeluk van cliënten'](#)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Samenwerken vanuit een gedeelde visie](#), [Knellende regels](#), [Vrijheid en veiligheid voor levensgeluk cliënten](#)

Trefwoorden: [clientenraad](#), [Regels](#), [samen werken](#), [Van regels naar relaties](#)